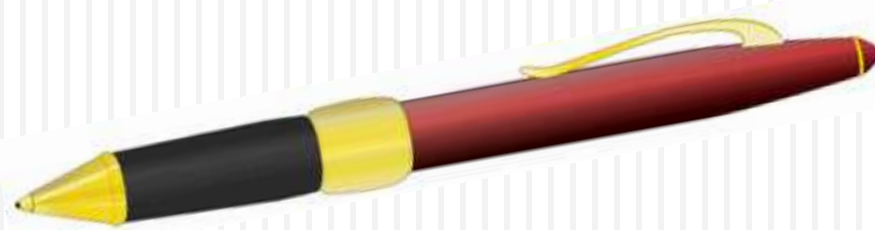

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_631
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Komunikační a slohová výchova
Autor, spoluautor:	Mgr. Petra Lefanová
Název DUMu:	Slohové útvary
Pořadové číslo DUMu:	11
Stručná anotace:	Prezentace seznamuje žáky s pojmem slohový útvar s jeho charakteristickými rysy. Přináší vybrané slohové útvary v rámci jednotlivých funkčních stylů.
Ročník:	1.
Obor vzdělání:	63-41-M/01 Ekonomika a podnikání, 65-42-M/02 Cestovní ruch, 66-41-L/01 Obchodník
Metodický pokyn:	Prezentace slouží jako doplněk pro výklad učitele. Otázky mohou žáci zpracovat písemně, případně mohou sloužit jako kontrolní test.
Výsledky vzdělávání:	Žák je schopen určit příznačné rysy slohového útvaru a dokáže k různým tématům přiřadit slohový postup, funkční styl, formu zpracování a počet mluvčích podílejících se na komunikátu.
Vytvořeno dne:	10. 8. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

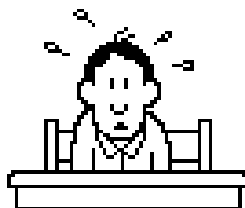
Slohové útvary

- výsledkem použití jednoho nebo více slohových postupů je tzv.

slohový útvar

- slohový útvar je zobecněný druh jazykového projevu

Slohový útvar

- je uspořádán podle určitých pravidel
- má charakteristické rysy
- pro každý slohový útvar je příznačné **téma**
- liší se:
  - **podle postupů**, na kterých jsou založeny
  - **podle funkčního stylu**, v kterém jsou zpracovány
  - **podle formy zpracování** – písemná, ústní
  - **podle počtu mluvčích** – monolog, dialog

Slohový útvar - příklad

Téma: druhy motorů a jejich použití

- **postup:** popisný, výkladový
- **funkční styl:** odborný
- **forma zpracování:** psaná i ústní – referát, výklad, přednáška
- **počet mluvčích:** monolog – jeden

Úkol: podle stejného schématu napište charakteristické rysy na téma:

- cestování Severní Amerikou
- pečení dortu

Základní slohové útvary

- zpráva a oznámení
- vypravování
- popis
- charakteristika
- výklad
- úvaha

Každý slohový útvar je psán určitým slohovým postupem

Druhy slohových postupů - připomenutí

informační

vyprávěcí

popisný

výkladový

úvahový

Vybrané slohové útvary informačního slohového postupu

□ prostěsdělovací

zpráva

oznámení

soukromý
dopis

běžný hovor

□ administrativní (odborný)

formulář

obchodní dopis

dotazník

□ publicistický

zprávy

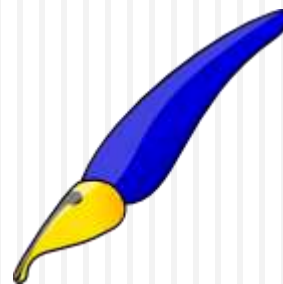
inzerát

reklama

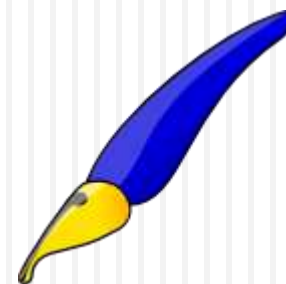
Vybrané slohové útvary **popisného** slohového postupu

- ❑ **typické funkční styly:**
- ❑ administrativní – dotazník, životopis
- ❑ publicistický – cestopis, popis v reklamních prospektech
- ❑ odborný – odborný popis, popis ve výkladu
- ❑ umělecký – popis prostředí, charakteristika postav

Vybrané slohové útvary **vyprávěcího** slohového postupu

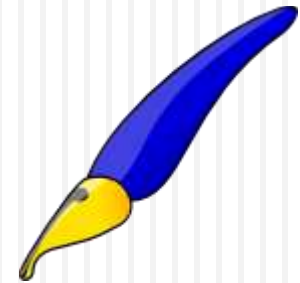
- ❑ **typické funkční styly:**
- ❑ prostěsdělovací – **vypravování** příhody, memoáry
- ❑ umělecký – vypravování se zápletkou – **román, novela, povídka**
- ❑ publicistický – **novinové reportáže**

Vybrané slohové útvary **výkladového** slohového postupu

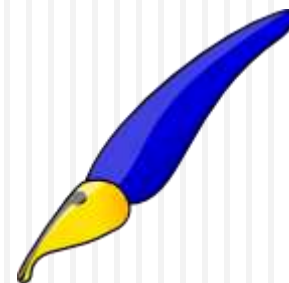
□ **typické funkční styly:**

- odborný – směrnice, předpisy, zákony a výklady k nim, výklad, pojednání, přednášky
- řečnický – projev, proslov

Vybrané slohové útvary **úvahového** slohového postupu

- ❑ **typické funkční styly:**
- ❑ odborný – diskuse, úvaha
- ❑ umělecký – úvaha v próze i poezii (postoj autora)
- ❑ publicistický – úvodník, komentář, televizní a rozhlasová beseda

Závěrečný malý test

1. Vysvětlete pojem slohový útvar.
2. Jaké základní slohové útvary znáte?
3. Jakými znaky se od sebe liší jednotlivé slohové útvary.
4. Vyjmenujte alespoň dva slohové útvary založené na popisném slohovém postupu.
5. Vyjmenujte alespoň dva slohové útvary založené na vyprávěcím slohovém postupu.
6. Víte, co jsou memoáry?

Zdroj

- SOCHROVÁ, Marie. *Český jazyk v kostce pro SŠ*. 2. vyd. Praha: Fragment, 2010. ISBN 978-80-253-0950-6.
- MUŽÍKOVÁ, Olga. *Odmaturuj z českého jazyka*. 2. vyd. Brno: DIDAKTIS spol. s r. o., 2002. ISBN 80-86285-36-7.
- HOFFMANNOVÁ, Jana, JEŽKOVÁ, Jaroslava, VAŇKOVÁ, Jana. *Komunikace a sloh: Učebnice českého jazyka pro střední školy*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-780-9.
- obrázky ze sady klipartů -<http://www.pdclipart.org/index.php>